

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

VI. De verbis Psal. Custodivit Dominus omnia ossa eorum &c. al. De Cute,
carne & oss. an.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

habitat, in iudicio & consilio rationis sit conversatio nostra: sane ut non in ipsa habeamus fiduciam, nec fragili innitatur custodiae, sed figamus gradum in munitionem, firmissimae petrae Christo totis viribus innitentes, sicut scriptum est *P*: *Qui statuit supra petram pedes meos, & direxit gressus meos*. Sic ergo constituti & stabiliti iam contemlemur, ut videamus quid dicat nobis, & quid respondeamus ad arguentem nos. Primus enim contemplationis gradus iste est, dilectissimi, ut incessanter consideremus quid velit Dominus, quid placeat ei, quid acceptum sit coram ipso.

Et quoniam in multis offendimus omnes, & fortitudo nostra in illius reatitudinem voluntatis offendit, nec conjungi ei aut coaptari potest: humiliemur sub potenti manu DEI altissimi, & omnino solliciti simus miserabiles nos exhibere in oculis misericordiae eius, dicentes *T*: *Sana me Domine & sanabor, salvum me fac & salvus ero*. Et illud *r*: *Domine miserere mei, sana animam meam, quia peccavi tibi*. Postquam enim in huiusmodi cogitationibus mundatus est oculus cordis, iam non in spiritu nostro cum amaritudine, sed in divino magis spiritu cum multa delectatione versamur: nec iam consideramus, quae sit voluntas DEI in nobis, sed quae sit in seipsa. Vita enim in voluntate eius, ut hoc nobis in omnibus utilius atque omnino commodius esse non dubitemus, quod eius congruit voluntati. Et propterea quam sollicitè conservare volumus vitam animae nostrae, tam solliciti simus quoad possumus ab ea non deviare. Deinde cum iam in spirituali exercitio aliquatenus profecerimus ducem sequentes spiritum, qui scrutatur etiam alta DEI, cogitemus quam suavis sit Dominus, quam bonus in semetipso, orantes cum Propheta *S*, ut videamus voluntatem Domini, & visitemus iam non cor nostrum, sed templum eius, & cum eodem Propheta *r* nihilominus dicentes: *Ad me ipsum anima mea conturbata est, propterea memor ero tui*. In his enim duobus tota spiritualis conversatio summa versatur, ut in nostra consideratione turbemur, & contristemur ad salutem, in divina respiremus: ut de gaudio Spiritus sancti habeamus consolationem, & hinc timorem & humilitatem, inde vero spem concipiamus & charitatem.

S E R M O VI.

De * verbis Psal. *Custodit Dominus omnia ossa eorum, &c.*
Psal. 33.

* *glia*, De cute, carne, ossibus animae.

Psal. 33.

BEatus David in Psalmo de justis loquitur, dicens: *Multa tribulationes iustorum, sed de omnibus his liberabit eos Dominus. Custodit Dominus omnia ossa eorum, unum ex his non conteretur*. Quod nemo dictum esse de corporeis ossibus arbitretur, praesertim cum tot beatorum Martyrum ossa confecta

contracta sint manibus hominum impiorum, & contrita dentibus bestiarum. Sed miranda prorsus & miseranda humanarum conditio animarum, quæ licet tam multa foris ingenii vivacitate percipiant, nulla tamen perspicacitate semetipsas, sicut sunt, nosse aut cogitare sufficiant; sed egeant omninò figuris & ænigmatibus quibusdam corporearum similitudinum, ut ex visibilibus & exterioribus possint vel aliquatenus invisibilia atque interna conjicere. Ponamus itaque velut quandam animæ *cutem* cogitationem, *carnem* affectionem, ut consequenter *os* eius intentionem possimus accipere. Sic enim erit in *ossibus* integritate animæ vita, in *carnis* incorruptione sanitas, in *cutis* specie pulchritudo. Quæ sunt ergo tribulationes justorum, nisi quòd interdum decoloratur *cutis*, cum videlicet inutilis cogitatio in corde versatur? nonnunquam vero etiam *caro* vulneratur, quando scilicet ab hoc usque cogitatio perniciosa procedit, ut delectatione corrumpatur affectio. Nam *ossa* quidem justorum omninò integra atque illæsa custodiuntur à Domino, ut nunquam frangatur propositum cordis eorum, nunquam salubris intentia conteratur: ut videlicet concupiscentiæ titillanti etiam detur assensus. Sicut enim peccati cogitatio decolorat, affectio vulnerat; sic consensus omnino animam necat.

Caveamus ergo, dilectissimi, cogitationes inutiles, ut animarum nostrarum facies decora permaneat: ut obliti quæ retro sunt, id est populum nostrum, & domum patris nostri, concupiscat rex speciem nostram. Exeamus de terra nostra, ut non comprehendat nos cogitatio spectans ad voluptatem carnis. Exeamus & de cognatione nostra, id est à cogitationibus curiositatis, quæ nimirum cum in sensibus corporeis habitet, carnali utique cognata est voluptati. Exeamus etiam de domo patris nostri, ut fugiamus cogitationes superbiæ & vanitatis. Eramus nos aliquando sicut & cæteri filii iræ, eramus & nos ex patre diabolo, qui nimirum rex est super omnes filios superbiæ, & in montibus elationis sedem sibi atque habitaculum infelicissimum præparavit. Quòd si fortè aliquando talis aliqua cogitatio mentem subierit, tota sollicitudine laboremus citius abluere & eradere sordem, qua nos maculari conspiciamus, clamantes cum Propheta ac dicentes ^a: *Asperges me Domine hyssopo, & mundabor: lavabis me, & super nivem dealbabor.* Jam vero si quando forte per incuriam & negligentiam nostram transierit cogitatio inutilis etiam in affectum cordis, scientes quoniam non macula est jam sed plaga, tota festinatione ad auxilium Spiritus, qui adjuvat infirmitatem nostram, recurramus, clamantes illud de psalmo, & dicentes: *Domine miserere mei, sana animam meam, quia peccavi tibi* ^b. Humanæ enim sunt tentationes istæ, nec ex toto caveri possunt quandiu in hoc corpore mortis peregrinamur à Domi-

Anima quomodo dignoscatur seipsam.

Cutis, caro & ossa animæ.

Cogitationes inutiles i. e. voluptatis, curiositatis & vanitatis fugiende.

^a Psal. 5. a
Quam vigilanter & sollicitè resistendum cogitationibus.

^b Psal. 40. a

Domino. Nemo tamen parvi pendat aut dissimulet ista, quoniam etsi non mortifera sunt, certè periculosa.

Ex consensu
& delibera-
tione delin-
quere, est a-
nima ossa fra-
gere, & vi-
tam perdere.

e Exod. 12. g

d Psal. 138. c

e Psal. 101. a

f Iob. 19. c

Intentionem verò & propositum mentis ea sollicitudine custodiamus, fratres, qua vitam animarum nostrarum volumus custodire, quoniam istud omninò est peccatum ad mortem, cum ex consensu & deliberatione delinquimus, proprio iudicio condemnati. Nec ideò sanè id dixerim, ut desperet si quis fortè delicti huius sibi conscius est: sed ut expavescat præcipitium, & qui cecidit, adjiciat citius ut resurgat. Noverit enim excidisse se à iustitia, quicumque eiusmodi est. Cuius os confractum est & comminutum, noverit præcisum se à corpore Christi: de quo nimirum legitur: *Os non comminuetis ex eo.* Unde & in passione sua licet plagis virgarum in livorem decolorata sit cutis, ut livore eius nos sanemur, licet clavis vulnerata sit caro, & lancea latus eius apertum, ut sanguine eius redimeremur: os tamen non est comminutum ex eo. Propterea & sanctus David: *Non est, inquit, occultatum os meum à te quod fecisti in occulto.* Et in alio psalmo: *Ossa, inquit, mea ut cremium aruerunt.* Quod tunc fit, cum omnem delectationem boni prorsus amisisse videtur anima, solamque sibi aridæ intentionis fortitudinem reservasse. Et vide ne fortè tale aliquid etiam beatus Job pateretur cum diceret: *Pelli mea consumptis carnibus adhasit os meum:* ut videlicet corrupta affectione vix solam sibi intentionem spiritualis cogitatio vendicaret.

S E R M O VII.

De verbis Apostoli: *Qui gloriatur, in Domino gloriatur;* seu,
De triplici gloria.

a 1. Cor. 1. d

b Esa. 42. b

c Luc. 2. b

d Psal. 113. b

Desiderium

gloriae inna-

tum homini,

e Ebr. 3. d

Philosophi

gloria laur

Qui gloriatur, in Domino gloriatur^a. Noverat Apostolus gloriam propriam esse Creatoris, non creaturæ, secundum illud: *Gloriam meam alteri non dabo*^b: & *Gloria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis*^c. Itemque^d, *Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam.* Sed consideravit rationalem creaturam adeò affectare gloriam, ut aut vix, aut nunquam ab hoc compesci desiderio possit: quippè quæ ad imaginem facta est creatoris, Propterea secundum datam sibi à DEO sapientiam, saluberrimum adinvenit consilium, dicens: Quandoquidem persuaderi nobis non potest non gloriari; saltem qui gloriatur, in Domino gloriatur. Et considera quantum superexcedit Pauli philosophia philosophiam sapientium mundi huius, quæ nimirum stultitia est apud Deum^e. Cum enim nonnullos viderent philosophi alienis delectari laudibus, & gloriam ab invicem quærere: qui inter eos fuere præcipui, prudenter adverterunt vanam esse huiuscemodi gloriam & penitus contemnendam. Sed considerantes deinde ac studiosius inquirentes quænam appetenda esset gloria